Evaluatie Werkwijze Participatief Werken 1Stroom

Resultaten enquête februari 2026
Datum: 21 oktober 2026
Opsteller: team Participatie

1. Aanleiding

Eind 2024 is binnen 1Stroom de werkwijze Participatief Werken geïntroduceerd. Hiervoor zijn onder meer een stappenplan Participatief Werken, een participatiescan en diverse ondersteunende documenten en hulpmiddelen ontwikkeld. Deze zijn beschikbaar gesteld via Binnenshuis.
Ter ondersteuning van de implementatie zijn eind 2024 en begin 2025 acht workshops georganiseerd. Om inzicht te krijgen in het gebruik en de waardering van de werkwijze is in februari 2026 een enquête uitgevoerd.

2. Opzet van de enquête

De enquête is verspreid onder de 65 collega's die een workshop Participatief Werken hebben gevolgd. Alle deelnemers zijn persoonlijk benaderd.
Daarnaast is de vragenlijst beschikbaar gesteld via Binnenshuis, zodat ook andere collega's de vragenlijst konden invullen. Management en directie hebben aandacht gevraagd voor de enquête binnen hun teams. Ook het bestuur is geïnformeerd over het onderzoek.
De vragenlijst was primair bedoeld voor collega's die bekend zijn met de werkwijze en deze in hun dagelijkse praktijk toepassen.

3. Respons

De enquête stond gedurende twee weken open in februari 2026.
In totaal hebben 16 collega's de vragenlijst ingevuld. Daarmee is de respons beperkt. De resultaten moeten daarom met enige voorzichtigheid worden geïnterpreteerd en kunnen niet zonder meer worden vertaald naar de gehele organisatie.
De reacties geven echter wel een aantal duidelijke signalen over het gebruik en de waardering van de werkwijze Participatief Werken. Deze signalen vormen de basis voor de onderstaande bevindingen. Een overzicht van alle resultaten is opgenomen in de bijlage.

4. Belangrijkste bevindingen

4.1 De participatiescan wordt gebruikt en gewaardeerd

Uit de enquête blijkt dat de hulpmiddelen uit stap 1 en 2 van het stappenplan het meest worden gebruikt. Vooral de participatiescan wordt gewaardeerd als hulpmiddel om af te wegen of participatie gewenst is en op welk niveau. Zoals één respondent aangeeft: "*Het zorgt voor een stukje bewustwording en geeft richting.*" De scan helpt medewerkers om bewuster naar participatievraagstukken te kijken en ondersteunt bij het maken van eerste afwegingen over de aanpak van een traject.

4.2 Er is behoefte aan ondersteuning bij het bepalen van de participatieaanpak

Hoewel de participatiescan behulpzaam wordt gevonden, blijkt uit de reacties dat deze niet altijd voldoende houvast biedt bij het opstellen van een participatieaanpak. Respondenten geven aan dat sommige vragen lastig te beantwoorden zijn, bijvoorbeeld hoeveel invloed daadwerkelijk kan worden gegeven of hoe groot de impact van een vraagstuk is.
Meerdere respondenten geven aan dat een gesprek met een participatieadviseur helpt om de uitkomsten van de scan te vertalen naar een passende aanpak.
"Het later nog eens bespreken met een participatiemedewerker helpt wel om een beter zicht te krijgen of mijn ideeën passen binnen de route die wordt voorgesteld."
Ook wordt aangegeven dat de scan op zichzelf niet altijd voldoende is:
"Het invullen van een scan op zich is wel handig. Als ik even terugkijk is het voor het opstellen van beleid en het betrekken van inwoners en/of de raad niet compleet genoeg. Eigenlijk kun je niet zonder een gesprek met een participatiecollega."
De enquête laat daarmee zien dat de combinatie van instrumenten én persoonlijk advies als waardevol wordt ervaren. Een respondent benoemt daarnaast een bredere vraag over de wijze waarop participatie binnen gemeenten wordt toegepast:
"De scan is behulpzaam, maar geeft nog weinig houvast en laat ruimte voor een eigen aanpak en maatwerk. Het komt in gemeenteland toch vaak voor dat de neiging is om de participatie te intensiveren bij maatschappelijke weerstand of nog eens over te doen als de raad vindt dat de participatie niet goed is verlopen omdat de omgeving negatief staat tegenover een ontwikkeling. Oftewel: kunnen we van participatie iets objectiefs maken door een standaard te ontwikkelen die gemeentebreed wordt toegepast, en daar ook het bestuur in mee te nemen?"
Deze reactie laat zien dat er behoefte bestaat aan meer duidelijkheid en organisatiebrede consistentie in de toepassing van participatie.

4.3 Aanvullende hulpmiddelen worden beperkt gebruikt

De hulpmiddelen die beschikbaar zijn om een participatieaanpak verder uit te werken worden

minder vaak gebruikt. Slechts een beperkt aantal respondenten geeft aan deze tools daadwerkelijk toe te passen. De informatie op Binnenshuis wordt wel geraadpleegd en positief gewaardeerd. "Geeft een mooi beeld van de verschillende vormen van inwoners mee laten denken/kijken/etc." De beschikbare informatie lijkt daarmee vooral een ondersteunende functie te vervullen, terwijl de praktische toepassing nog achterblijft.

4.4 Gebruik van de latere stappen van het proces blijft achter

De informatie en hulpmiddelen die horen bij de overige stappen van het stappenplan worden door een minderheid van de respondenten gebruikt. De inhoud wordt voldoende gewaardeerd, maar het daadwerkelijke gebruik blijft beperkt. "Het is veel informatie. Denk dat we vooral met z'n allen het veel moeten doen, zodat het in ons systeem komt te zitten."
Dit wijst erop dat verdere toepassing in de praktijk nodig is om de werkwijze meer vanzelfsprekend onderdeel te maken van dagelijkse werkzaamheden.

4.5 De werkwijze lijkt nog niet volledig verankerd

Hoewel de basisinstrumenten worden gewaardeerd, wekken de reacties de indruk dat Participatief Werken nog niet volledig is verankerd binnen de organisatie. Respondenten geven aan dat de werkwijze vaker onder de aandacht mag worden gebracht en eerder in projecten en beleidsprocessen toegepast zou moeten worden. "Weer flink onder de aandacht brengen." "Beter integreren van deze aanpak in kleine en grote projecten in de gemeente. Heeft veel meerwaarde als dit vroeg in het proces wordt doorlopen, nu komt dat vaak te laat."

5. Conclusie

Op basis van de enquête kan worden geconcludeerd dat de basisinstrumenten van Participatief Werken positief worden gewaardeerd. Met name de participatiescan helpt medewerkers bij het maken van een eerste afweging over participatievraagstukken.
Tegelijkertijd blijkt dat medewerkers behoefte houden aan persoonlijk advies en praktische ondersteuning bij het vertalen van deze afweging naar een concrete participatieaanpak. De aanvullende hulpmiddelen en informatiebronnen worden nog beperkt gebruikt.
Hoewel de beperkte respons aanleiding geeft tot terughoudendheid bij het trekken van algemene conclusies, wijzen de reacties erop dat de werkwijze wel wordt herkend en gewaardeerd, maar nog niet volledig is verankerd in de dagelijkse praktijk van de organisatie.

6. Aanbevelingen

Op basis van de uitkomsten worden de volgende aanbevelingen gedaan:

1. Blijf investeren in kennis en bewustwording door workshops, praktijkvoorbeelden en interne communicatie.

2. Stimuleer vroegtijdige betrokkenheid van participatieadviseurs bij projecten en beleidsontwikkeling.
3. Versterk de verbinding tussen de participatiescan en het opstellen van een participatieaanpak.
4. Blijf aandacht vragen voor de beschikbare hulpmiddelen via Binnenshuis en andere interne kanalen.
5. Veranker participatief werken verder binnen projectmatig werken en bestaande werkprocessen.
6. Herhaal de enquête in de winter van 2026 om de voortgang van de implementatie te monitoren.

In het najaar van 2026 worden opnieuw workshops georganiseerd. Daarnaast wordt gewerkt aan verdere verankering van participatief werken binnen projectmatig werken, intakegesprekken door het cluster Participatie & Communicatie en gerichte communicatie via Binnenshuis.

Bijlage
De bijlage bevat het volledige resultatenoverzicht van de enquête, inclusief de beantwoording van alle vragen, eventuele grafieken en de kwantitatieve resultaten waarop bovenstaande bevindingen zijn gebaseerd.

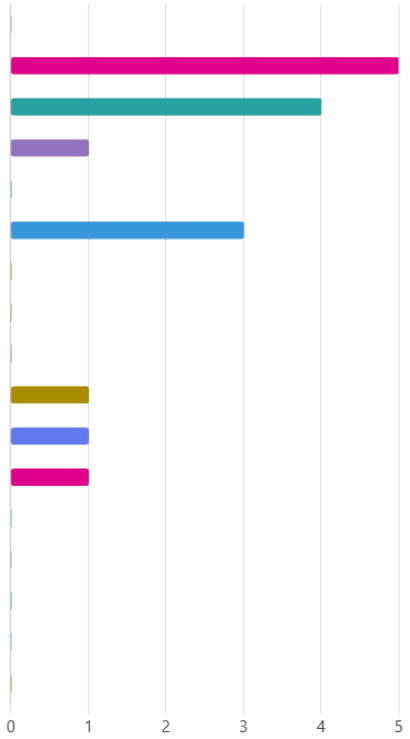
Overzicht van antwoorden

Gesloten

Antwoorden	Gemiddelde tijd	Duur
16	12:29	71 Dagen

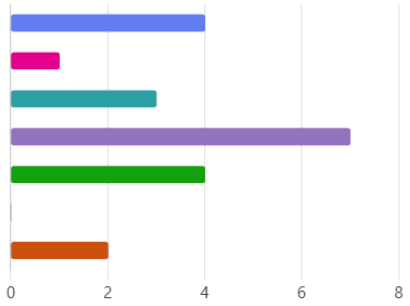
1. Organisatieonderdeel

Team VTH	0
Team RO	5
Team Realisatie en Beheer	4
Team Beheer Buiten	1
Team Sporthalbeheer, Facilitair en Vastgoed	0
Team Beleid en Bewegen	3
Team Zorg en Ondersteuning	0
Team Jeugd, Toegang en Regie	0
Team Informatie en Secretariaat	0
Team Financiën en Belastingen	1
Team Advies	1
Team HR en Projecten	1
Team Publiekszaken	0
Staf	0
Directie	0
Bestuur/ colleges	0
Griffie	0

2. Waar ken je het Stappenplan Participatief Werken van?

Via een collega	4
Via mijn leidinggevende	1
Via de informatie Participatief Werken op Binnenshuis	3
Via de Workshop Participatief Werken	7
Via de Participatieadviseur	4
Via de Informatiemarkt voor nieuwe medewerkers	0
Andere	2

3. Heb je al eens deelgenomen aan de workshop Participatief Werken?

Ja	9
Nee	7

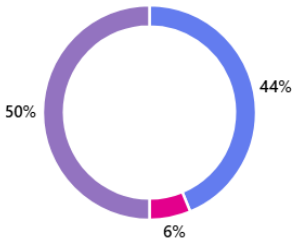
4. Kun je je antwoord toelichten; waarom wel of waarom niet?

15
Antwoorden

Meest recente antwoorden
"Nog niet gezien dat er een workshop zou zijn."
"destijds op uitnodiging als ik me goed herinner"
"Planning technische redenen."
• • •

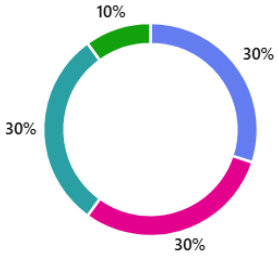
5. Hoe **vaak** heb je de digitale participatiescan al ingevuld?

1-5 keer	7
6-10 keer	1
Vaker dan 10 keer	0
Ik heb de participatiescan nog nooit ingevuld	8

6. Heb je de digitale participatie scan **met iemand samen** ingevuld?

Nee, ik heb de scan alleen ingevuld	3
Ja, met een participatieadviseur	3
Ja, met een collega(s)	3
Ja, met de opdrachtgever	0
Andere	1

7. De Participatiescan bestaat uit 2 vragenlijsten: de impactmeter (over de grootte en de impact van je vraag stuk) en het afwegingskader (wel of geen participatie). Geheugensteuntje nodig? Hierbij de link naar de P articipatiescan: https://www.participatiescan1stroom.nl/

Ja	4
Nee	4

8. Kun je je antwoord toelichten?

7
Antwoorden

Meest recente antwoorden
"Het is eigenlijk een beetje tussen ja en nee in. Ik kwam uit op route 2. Dan is het v..."
"Het zorgt voor een stukje bewustwording en geeft richting"
• • •

9. Uiteindelijk leidt de uitslag van de scan naar een route (1, 2 of 3) voor je aanpak. Geheugensteuntje nodig: Kijk dan nog eens naar de Impactmatrix met informatie over de 3 routes: https://www.binnenshuis.org/zo+doe+je+dat/documenten+zo+doe+je+dat/handlerdownloadfiles.ashx?idnv=2764876

3.00
Gemiddelde beoordeling

10. Kun je je antwoord toelichten?

6
Antwoorden

Meest recente antwoorden
"Het later nog eens bespreken met een participatiemedewerker helpt wel om een ... "
"NIet te veel en niet te weinig :-)."
• • •

11. Tijdens het invullen van de scan kun je jouw argumenten en overwegingen invoeren in witte lege tekstvelden. Op die manier kun je jouw overwegingen en argumenten delen en bespreken met bijvoorbeeld je opdrachtgever of je collega's.

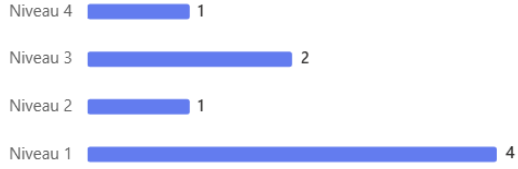
12. Kun je je antwoord toelichten?

5
Antwoorden

Meest recente antwoorden
"Ik denk het niet. Als ik de pdf van mijn scan nakijk zie ik ook geen toelichtingen."
"Ik keek mij met het invullen van de scan, en dat ik mij ontgaan."
• • •

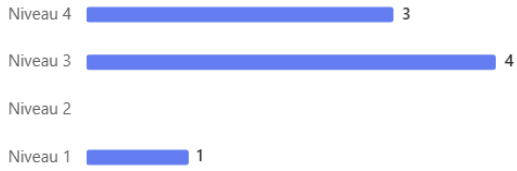
13. Na de vragen over de impact en de grootte van je vraagstuk krijg je nog een paar vragen of participatie überhaupt zinvol is voor jouw vraagstuk. Dit zijn vragen o.a. over doel, invloed, relevantie en tijd/ geld/ capaciteit, kortom het **afwegingskader** om wel of geen participatietraject te starten.

2.00
Gemiddelde beoordeling

14. Heb je het advies uit de scan ook daadwerkelijk opgevolgd?

3.13
Gemiddelde beoordeling

15. Kun je je antwoord toelichten?

6
Antwoorden

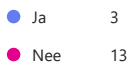
Meest recente antwoorden
"Ik heb 1x de scan ingevuld. En die later besproken met Fieke. De participatie zelf ... "
"Is er invloed weg te geven, is ook niet altijd even goed te beantwoorden. Het is v... "
• • •

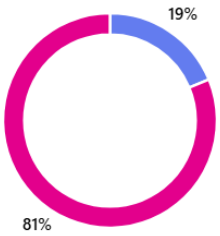
16. Wil je nog iets kwijt over Stap 1 - Doe de Participatiescan?

9
Antwoorden

Meest recente antwoorden
"Het invullen van een scan op zich is wel handig. Als ik even terug kijk is het voor ... "
"wij zijn in principe intern adviserend"
"nee"
• • •

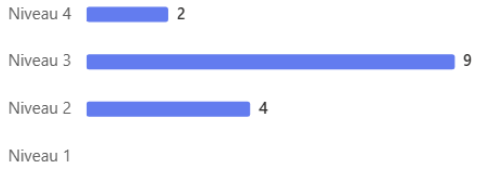
17. Heb je deze Stap wel eens gebruikt of uitgewerkt?

18. **Waarom** (wil je een participatietraject doorlopen?)**:** bij deze W bepaal je het doel en de trede van de par ticipatieladder voor jouw participatie vraagstuk.

2.87
Gemiddelde beoordeling

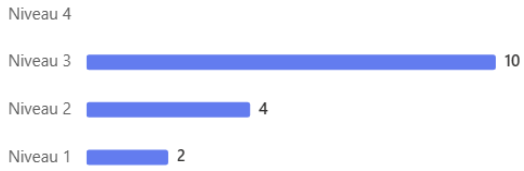
19. Kun je je antwoord toelichten?

11
Antwoorden

Meest recente antwoorden
"Geeft een mooi beeld van de verschillende vormen van inwoners mee laten denk... "
"Overzichtelijk en op hoofdlijnen. Je weet het wel, maar toch handig."
...

20. **Waarover** (ga je participeren?)**:** Bij deze W gaat het over welke participatievraag je beantwoord wilt zien.

2.50
Gemiddelde beoordeling

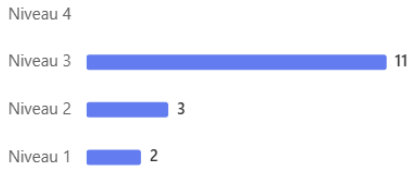
21. Kun je je antwoord toelichten?

11
Antwoorden

Meest recente antwoorden
"Ik moet de participatie nog uitwerken. Dus heb nog geen antwoord op deze vraag."
"Staat uitgebreid omschreven, zeker voor nieuwe mensen handig, maar ook als na... "
...

22. **Waarover** (ga je participeren?)**:** Bij deze W formuleer je ook eventuele kaders voor je participatie.

2.56
Gemiddelde beoordeling

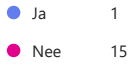

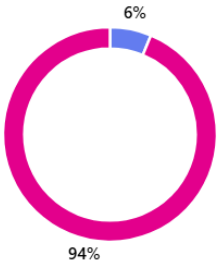
23. Kun je je antwoord toelichten?

11
Antwoorden

Meest recente antwoorden
"zie bij vraag 22."
"Zie ook eerdere opmerking. Dit is een aandachtspunt vanuit onze afdeling."
...

24. **Met Wie:** bij deze W breng je je publieksgroepen in kaart en hoeveel invloed ze hebben. We bieden je e en externe digitale publieksanalyse van SIR.

25. Kun je je antwoord toelichten?

0
Antwoorden

0 verzonden antwoorden

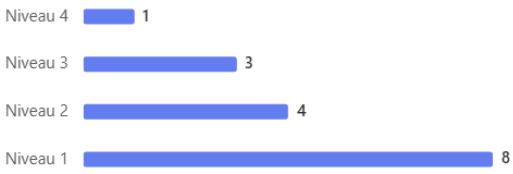
26. **Met wie:** In hoeverre heeft de informatie je geholpen bij het maken van een goede Stakeholdersanalyse?

3.00
Gemiddelde beoordeling

27. **Met wie:** Heb je een specifieke aanpak bedacht voor moeilijk bereikbare doelgroepen?

1.81
Gemiddelde beoordeling

28. **Met wie:** Heeft de informatie die staat bij 'inclusief participeren' je geholpen?

1.88
Gemiddelde beoordeling

29. **Met wie:** Wil je nog iets delen over je ervaringen met het kiezen van je participanten?

9
Antwoorden

Meest recente antwoorden
"Ik ben nog niet zover. Heb nu nog een algemene groep (inwoners) en aantal bela… "
"nvt"
"nee"
• • •

30. **Welke manier:** Bij deze W word je geholpen een keuze te maken *op welke manier* je participatie wilt gaa n vormgeven. Wij bieden daarvoor de externe digitale Participatiebox van SIR aan over allerlei participati e vormen en middelen.

31. Kun je je antwoord toelichten; waarom wel of waarom niet?

1
Antwoorden

Meest recente antwoorden
"Het is fijn om even wat richtlijnen en verschillende mogelijkheden te zien. Zodat j… "

32. **Welke manier:** In hoeverre heeft deze je geholpen bij het kiezen van een geschikte participatievorm?

3.00
Gemiddelde beoordeling

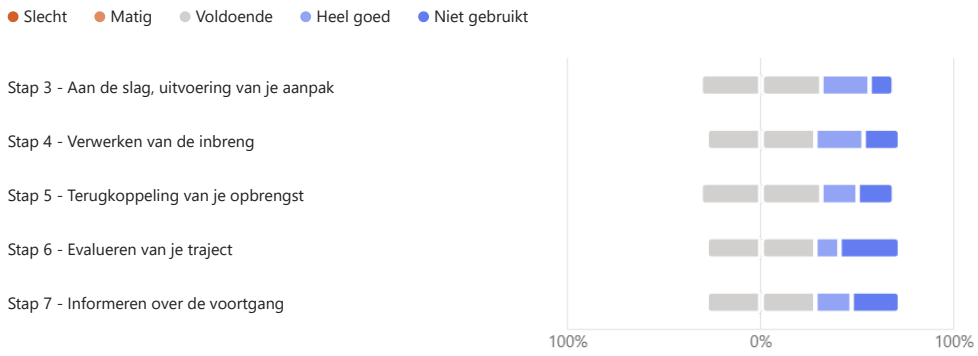

33. **Wanneer ga je in gesprek:** Bij deze W gaat het o.a. over fasering en planning en doorlooptijden. In een overzicht geven we een inschatting van wat een goed participatietraject aan doorlooptijd, planning en fa sering kost. Heb je een geheugensteuntje nodig? Deze link verwijst naar het overzicht op Binnenshuis: https://www.binnenshuis.org/zo+doe+je+dat/documenten+zo+doe+je+dat/handlerdownloadfiles.ashx?idnv=2764876

2.25
Gemiddelde beoordeling

34. Hoe bruikbaar vind je de informatie op Binnenshuis?

35. Wil je nog iets delen over de stappen 3 tot en met 7?

8
Antwoorden

Meest recente antwoorden
"Ik heb nog geen idee. De antwoorden zijn dan ook niet representatief. Want geen..."
"nvt"
"nee"
• • •

36. Wat kan volgens jou de werkwijze Participatief Werken beter maken?

15
Antwoorden

Meest recente antwoorden
"nog niet echt een mening over."
"n.v.t."
"een eenvoudig overzicht met afslagen? Er staat zoveel informatie op binnenshuis ..."
• • •

37. Mogen wij contact met je opnemen over je antwoorden en ervaringen?

38. Laat hier je naam en mailadres achter.

11
Antwoorden

Meest recente antwoorden
"Anja Nijhuis - a.nijhuis@1stroom.nl"
"m.vandenboom@1stroom.nl"
• • •